BILMÄSSA

Elbilarna för folket gör entré

SIDORNA 4–6

Självkörande minibuss i Barkarby

SIDORNA 10–11

Fransmän på besök i Kastelholm

SIDORNA 18–19

ÅLAND

BIL & MOTOR

FREDAG 27 SEPTEMBER 2019

Foto: Daniel Eriksson

Tre familjekombi i stortest

Den traditionella kompakta kombin är fortfarande ett starkt alternativ som familjebil. Mixen av utrymmen, teknik och kostnader är tilltalande.

Vi har provkört tre nya modeller med till synes mycket olika uttryck. När egenskaperna vägs samman är de trots allt ganska lika, men vädjar till skilda kundgrupper. **SIDORNA 13–15**

NY BIL MED AX FINANS

Privatleasing är ett bra alternativ till traditionell nybilsförsäljning och blir allt vanligare. Du får tillgång till en ny bil utan handpenning eller förskottsbetalning.

Du betalar enbart för användningen och månadskostnaden är fast utan risk för oförutsedda bilutgifter. Hur stor månadsavgiften blir beror på bilens värde, serviceavgift och längden på hyrestiden, i regel mellan två och fyra år. När hyrestiden gått ut returnerar du bilen till bilhandeln.

KONTAKTA DIN BILHANDLARE ELLER OSS PÅ AX FINANS!

En förnyad bilpark med bilar som uppfyller strängare krav är en miljövinst för Åland.

Vi sköter finansieringen – smidigt och lokalt.

ax | FINANS

Köpmansgatan 12, 22100 Mariehamn • Tel. 018 27610 - info@axfinans.com

Bilbranschen gör sitt – dags för politiken att steppa upp

Bilbranschens utveckling mot först lägre utsläpp och sedan elektrifiering och vätgasdrift har varit både omfattande och snabb. Under hotet om skattepålagor har snart sagt varje biltillverkare tagit fram snåldieslar, etanol- och gasmotorer, hybrider, laddhybrider och elbilar. Och nästa steg är vätgasbilar i större produktion vilket inte torde ligga längre bort än fem-tio år.

KRÖNIKA JONAS BLADH

Men samtidigt som bilbranschen gjort och gör sitt, så släpar politikerna efter. Man höjer förvisso skatterna på de bilar som släpper ut mest och sänker på de renaste. Men infrastrukturen och arbetet för att förnya bilparken i en mer hållbar riktning är långsam eller obefintlig.

Framför allt kunde en skrotningspremie kunna skynda på omställningen till en större elektrifiering av den ålderstigna åländska bilparken. Men den enda premie av det slaget som diskuteras i lagtinget rör skrotbilar i skogen. Ett miljöproblem förvisso, men ingen insats som sänker utsläppen från privatbilismen.

Om äldre bilar kunde tas ur drift, och ett bidrag betalades ut till dem som köper en elektrifierad bil under en viss – låg – utsläppsgräns, skulle det garanterat skapa ringar på vattnet i form av ökat intresse för elektriskt drivna bilar från såväl handlare som konsumenter.

Men då behövs också större insatser vad gäller laddningen. Bidrag till laddstationer i egnahemshus, lägenheter och kanske också arbetsplatser vore ett logiskt nästa steg.

Priviatbilismen har varit i skottgluggen sedan klimathotet började debatteras på allvar. Illusionen om att människor i stor utsträckning kommer att byta bort den frihet som den egna bilen innebär mot kollektivtrafik är just en illusion. Inte minst på det bilälskande Åland.

I stället är det viktigt att vi underlättar för en omställning till en hållbar bilpark och på sätt tar oss närmare målet om ett koldioxidneutralt Åland.

CITROËN

CITROËN PAKETBILAR

5 ÅRS GARANTI UTAN KM-BEGRÄNSNING!

CITROËN JUMPER

PRIS FR. 31.158€

CITROËN JUMPY

PRIS FR. 28.646€

MED AUTOMAT, PRIS FRÅN 34.263€

NU FINNS JUMPYN ÄVEN MED FYRHJULSDRIFT, PRIS FRÅN 41.203€

JUST NU! KAMPANJPRIS PÅ BL.A. FANERING, VINTERDÄCK OCH DRAGKROK, 100€/ST

Gäller vid beställning före 31.10.2019 och endast lagerbilar.

UPPGÅRDSVÄGEN 18, DALBO tel. 12 551
BILFÖRSÄLJNING: måndag-fredag 9–17
www.bilcenter.ax

ax FINANS PRIVATLEASING & AVBETALNING

– Det handlar om kvalitet –

BILCENTER

BIL & MOTOR

Ålandstidningens temabilaga fredagen den 27 september 2019.

ÅLAND

Redaktör: Jonas Bladh

Ansvarig utgivare: Daniel Dahlén

Annonsproduktion: Annonsverkstan / ÅTT

Tryck: Tidningstryckarna på Åland

Ges ut av Ålands Tidnings Tryckeri Ab

Kontakt

E-post fornamn.efternamn@alandstidningen.ax

Telefon: +358 18 26026

Adress: Pb 50, Ax-22101 Mariehamn, Åland

DRIVE TOGETHER

mazda

AUTOMATVÄXLAD
MAZDA2 OPTIMUM
18 490 €

MAZDA2 OPTIMUM

VARDAGSLYX SOM STANDARD

Välkommen till oss för att provköra den sportiga och lyxiga stadsbilen Mazda2 Optimum.

Standardutrustning bl.a.:
• Automatväxlad • Automatisk AC • 15" lättmetallfälgar • 7" MZD Connect multimediasystem • Farthållare
• Parkeringsvarnare bak • Backkamera • Mörktonade bakrutor • Regnsensor • SCBS -Smart City Brake System • LDW-filvakt

Mazda2 Optimum 2 pris från 18 490 € + 600 € leveranskostnader. Modellens förbrukning EU-blandad 5,9 l/100km. Uppskattat CO_2-utsläpp 133 g/km. Bilen på bilden är extrautrustad.

Bilförsäljning:
Sven tel. 329 920, Conny tel. 329 922, Pontus tel. 329 926
Reservdelar: tel. 329 921 • Verkstadsbokning: tel. 329 935

SNABB FINANSIERING ORDNAS!
PS. Hinner du inte in förrän vi stänger?
Ring oss så löser vi det!

HåWe-bil
VÄNSKAP SOM HÅLLER
www.hawe-bil.com
Må-to: 08.00-17.00 Fre: 08.00-16.00

Just nu! 0% ränta

+ 0 euro i finansieringsavgifter på alla nya Hyundai-bilar. Köp en ny Hyundai & spara 1000-tals euro!

HYUNDAI

HYUNDAI • DACIA • SUZUKI • ISUZU • BYTESBILAR

Gäller vid beställning av bil, men inte vid fabriksbeställning.

VERKSTAD & BILAR på Uppgårdsvägen 5
tel. 31 762 ■ www.zebrabil.ax
ÖPPET: mån–tors 8–17, fre 8–16
VERKSTAD: måndag–fredag 8–16

Zebrabil

BIL MÄSSA

Sportsedanen Porsche Taycan Turbo är märkets första elbil. Den har 500 kW effekt och upp till 450 km räckvidd. Priserna börjar på 163.500 euro.

Elbilar i fokus i Frankfurt

Årets bilsalong i Frankfurt var inte lika stor som tidigare, men visade två klara trender. Tillverkarna måste sälja fler elbilar och folket vill ha mera suvar.

I osäkra tider, med brexit-kaos, hotande handelskrig och fallande försäljning i både Europa och Kina, väljer allt fler tillverkare bort dyra mässor. De sparar pengar eller satsar på annan typ av marknadsföring.

Nu saknades Ferrari, Fiat, Jeep, Kia, Nissan, Peugeot-Citroën, Tesla, Toyota och Volvo, vilket ledde till att flera hallar på Frankfurtmässan stod tomma. Totalt minskade antalet utställare med en femtedel till cirka 800. Bilsalongen blev också måltavla för kritik mot bilismen från klimataktivister.

I branschen har man därför börjar fundera på nya koncept, dels med mindre mässor på flera orter, eller omväxlande lokalisering där Berlin och Köln har nämnts som alternativ. Dels kanske mässorna behöver breddas från bara bilar till ett mobilitetstema, där nya aktörer och leverantörer kan möta publiken.

Svårartat dilemma

Samtidigt finns en tydlig tvekan hos konsumenterna, både till elektrifiering och till att byta bil över huvud taget. CO2-reglerna skärps och biltillverkarna måste klara de nya gränsvärdena. För det krävs att det säljs två miljoner elbilar i Europa år 2021, tio gånger fler än i fjol …

Bland dem som deltar har rödpennan ändå gått fram. BMW hade i år bara en tredjedel så stor monter och budget som 2017, Mercedes minskade sin yta med 30 procent.

En enda sak tycks stabil just nu, trenden med allt fler crossovers och stadsjeepar. Trängseln ökar när flera märken nu lanserar sin tredje eller fjärde modell. I övrigt dominerades mässan av batteribilar i olika former, både produktionsklara och koncept.

Text: Jonny Mattsson
Foto: Pressbilder

Hyundai i10 växer och får större utrymmen, vassare design samt mera säkerhetsutrustning.

Nya Subaru Forester ser ut som förr, men allt utom fyrhjulsdriften är nytt, inklusive mildhybridmotorn e-Boxer.

Kompakta Skoda Kamiq är nyast i klassen och är tekniskt sett en tjeckisk VW T-Cross.

Banbrytande elsportbil

Även sportbilsveteranen Porsche lanserar sin första eldrivna modell. Taycan är en fyrdörrars sportsedan som blir en direkt konkurrent till Tesla S. Två fyrhjulsdrivna versioner, Turbo med 500 kW (680 hk) och Turbo S på 560 kW (761 hk) inleder den nya eran. Räckvidden är 450 respektive 412 km och toppfarten hela 260 km/h.

Drivlinorna baseras på ett 800-voltssystem, något som gör att högeffektsladdningen kan ske snabbare. Batteripaketet är på 93 kWh.

Mercedes visade en laddhybridversion av A-klassen. A250e får en räckvidd på cirka 70 km.

Volkswagen satsar hårt på elbilar. Familjebilen ID.3 i Golfstorlek kommer nästa sommar med tre batteriversioner och räckvidd från 330 till 550 km.

Jättesatsning på folkelbil

Volkswagen-koncernen investerar tungt i elektrifiering och ska lansera 20 modeller de kommande åren. Ambitionen är att koncernen ska sälja tio miljoner elbilar fram till 2030. Först ut är folkbilen ID.3, en modell som enligt cheferna kan bli lika betydelsefull som Bubblan eller första Golfen.

Den nya modellen är lika stor som dagens Golf, men har 14 cm längre hjulbas och är sju cm högre, vilket ger kupéutrymmen i storbilsklass. Bakhjulsdrivna ID.3 kommer i tre versioner. Basversion får 110 kW (150 hk) med batteri på 45 kWh och en räckvidd på 330 km.

Lanseringsversionen har motor på 150 kW (204 hk) och 58 kWh batteri som räcker i 420 km, medan toppversionen får ett 77 kWh-batteri för att klara 550 km. Redan nu talas det också om en prestandaversion, ID.3 R, som med en frontmotor skulle bli fyrhjulsdriven.

Kvoten på 30.000 bilar av introduktionsmodellen för 40.000 euro är fulltecknad. Produktionen inleds i fabriken i Zwickau i november och bilarna börjar levereras nästa sommar.

Crossovern Kia XCeed blir ett sportigare och kompaktare alternativ till Sportage.

Rakt in i getingboet

Crossovern Kia XCeed blir den fjärde karossmodellen i Ceed-familjen. Med en längd på 440 cm placerar den sig mellan Ceed hatchback och Sportage och är därmed exakt lika stor som nya Mazda CX-30.

Formen är kupélik med hög akter och sluttande bakruta samt markerade hjulhus. Ett för biltypen stort bagagerum och låg tyngdpunkt ger både flexibilitet och sportiga köregenskaper.

Skodas tredje suv är en kompakt modell baserad på halvkombin Scala, som i sin tur bygger på samma bottenplatta som VW Polo och T-Cross. Stort axelavstånd ger ett rymligt baksäte och plats för nära 1.400 liter bagage. Under huven finns bensinmotorer på 1,0 eller 1,5 liter från 95 till 150 hk. Säljstarten sker i november.

Nya Land Rover Defender har ett tungt arv, men även avancerad teknik som ger extrema egenskaper.

En riktig terrängbil gör comeback

Land Rover Defender är inget mindre än terrängbilsikonen i ny tappning, men med sitt DNA i behåll. Den är byggd på en aluminiumstruktur som är tre gånger styvare än en ramkonstruktion.

Defendern har 29 cm markfrigång som kan höjas med luftfjädring, 90 cm vaddjup och klarar en kubikmeter last med fem personer. Dieslar på 200-240 hk kompletteras av en bensinhybrid på 400 hk. Maximala dragvikten är 3,5 ton.

Modellen tillverkas på en egen lina i den nya fabriken i Nitra i Slovakien. Nästa år kommer den 43 cm kortare tredörrarskarossen 90 plus en laddhybrid och senare paketbilsversioner. Förhandspriset på den långa 110-versionen med diesel är 87.800 euro.

Renault Captur nummer två blir lite större och får tydligare SUV-former. Modellen får nya motorer, däribland en laddhybrid.

Storsäljare blir laddhybrid

Europas mest sålda kompakta crossover, Renault Captur, som rullat ut i 1,2 miljoner exemplar sedan starten 2013, kommer i ny version. Karossen blir lite större och får mera SUV-känsla, med markerade hjulhus och hasplåtsliknande dekor.

Den nya basmotorn på en liter och 100 hk är optimerad för bränsleekonomi. Alternativen är dels 1,33-litersmaskinen från Megane på 130 eller 155 hk, samt den helt nya laddhybriden E-Tech.

Dess drivlina består en 1,6-liters bensinmotor, två elmotorer och en anpassad steglös växellåda. Räckvidden på el är 45 km och via bromsenergiåtervinning finns alltid ström för att starta på el.

Fortsättning på nästa sida

BIL MÄSSA

Ford Puma är kompakt crossover med atletiska former och ny hybridteknik under huven.

Trendig Ford med hybrid

Ford återanvänder namnet Puma på en Fiestabaserad kompakt crossover, som även inleder ett nytt kapitel i märkets formgivning.

Karossen på 419 cm har aerodynamiska linjer med markerade höfter, samt högt monterade strålkastare. Bagageutrymmet blir klassens största och har en stor låda som rymmer två golfväskor stående.

Ecoboostmotorn på 125 eller 155 hk har försetts med 48-volts hybridteknik i form av en remdriven integrerad startmotor/generator (BISG) som återvinner energi till ett litiumjonbatteri. Elmotorn ger extra vridmoment under körning och driver även bilens normala elutrustning. Lanseringsversionen har nyligen prissatts och kostar 23.400 euro.

Eldrivna Opel Corsa-e kan beställas redan nu för 34.000 euro. Den har en motor på 100 kW och klarar 330 km på en laddning.

Ny småbilsduo med batteri

Numera Peugeotägda Opel kommer också med elbil för folket. Den helt nya Corsan är samutvecklad med nya Peugeot 208 och Corsa-e får en motor på 100 kW (136 hk) och 260 Nm, samt ett litiumjonbatteripaket på 50 kWh. Det ger en räckvidd på 330 km och bilen kan snabbladdas till 80 procent på en halvtimme.

Den bensindrivna Corsan får större utrymmen och nya lätta trecylindriga aluminiummotorer på 75, 100 och 130 hk. Tack vare viktbesparingar även på chassi, kaross och inredning ska basmodellen väga in på bara 980 kilo, vilket sparar bränsle och ger goda köregenskaper.

Corsan bibehåller sin tyska prägel både vad gäller design och förarplats, där släktskapet med Astra är tydligt.

Peugeot 208 har också märkestypiska drag. Baktill påminner den både om föregångaren och om 508. Interiört fortsätter den på i-Cockpit-linjen med liten lågt placerad ratt.

Nya Peugeot 208 får tuffare design och mera körglädje. Den kommer också med samma elmotor som Opel Corsa.

Mini fyller 60 år och blir elektrisk

Framgångsrika premiumsmåbilen Mini kommer nu som ren elbil. Cooper Electric hatchback har en motor på 135 kW (184 hk) och uppges göra 0-100 på sju sekunder. Med batteri på 32 kWh får bilen en räckvidd på 270 km.

Intresset är stort. En dryg månad efter att förhandsbokningen öppnade uppgav BMW att man fått in 45.000 reservationer.

Ungefär samtidigt firade fabriken i Oxford att man sedan starten för Hundkojan 1959 tillverkat tio miljoner bilar. Originalet lades ned den 4 oktober 2000 och efter renovering startade produktionen av nya Mini året efter. **(JM)**

Helt nya BMW 1-serien baseras nu på samma plattform som Mini och är därmed framhjulsdriven.

Nya upplagan av Nissan Juke blir rymligare och vuxnare, men behåller sin självsäkra uppsyn.

Rymligare och snålare

Nissan Juke nummer två tappar en del av sitt grodansikte och blir större för att möta konkurrensen i den nu överfyllda crossoverklassen. Karossen har kvar sin grundform, men fronten får tydligare märkesdrag. Bilen drivs av en ny enliters turbomotor på 117 hk och kan fås med den nya sjuväxlade DCT-lådan.

Femte upplagan av Subaru Forester är helt nykonstruerad och den rymligaste och mest flexibla hittills. Trunken ska rymma upp till 1.780 liter. Designen är tuffare och bilen fås nu med alla moderna säkerhetssystem.

Den symmetriska fyrhjulsdriften är Subarus varumärke, men motorn är en ny mildhybrid, e-Boxer. Bensinmotorn på 150 hk stöds av en elmotor på 12 kW och kraften fördelas via en CVT-låda.

Den eldrivna stadsbilen Honda e närmar sig serieproduktion, men blir en dyr tekniksymbol. Designen är inspirerad av första Civicen och instrumentbrädan består av fem digitala skärmar.

TVÄTTA BILEN FÖRMÅNLIGT OCH MILJÖVÄNLIGT!

PESUTILI

Oktobererbjudande!

Teckna 24/7 avtal inom oktober månad och få 20% rabatt de 3 första månaderna.
(Ordinarie pris 56,-/månad)

Registrera dig i Pesutili-appen och använd dig av kupongen ”Oktober” för att ta del av erbjudandet eller kom in till oss så hjälper vi dig. Avtalet gäller i båda våra biltvättar.

Ladda ner appen och registrera dig.

Kameran känner igen ditt registreringsnummer och öppnar porten efter att du valt tvättprogram. Lätt!

Erbjudandet gäller från 1.10.2019 till 31.10.2019 och endast för privatkunder.

Available on the App Store

GET IT ON Google Play

RBS

Har du frågor, kontakta oss på så hjälper vi dig.

Rundbergs Bil & Service

Strandgatan 1B, tel. 525 505 · www.rundbergs.com

*Gäller villaportar och vid köp av port inkl. montering. T.o.m 31 okt 2019. Kan ej kombineras med andra erbjudanden.

VALFRIHETS-KAMPANJ!

Just nu kostar det inget extra att välja fritt mellan alla våra standardfärger, portblads-profiler och ytstrukturer.*

Läs om våra garageportar på: www.crawfordgarageportar.se

SE, KÄNN OCH FÅ RÅDGIVNING

100% SOM DU VILL HA DET

FÅ ETT BRA ERBJUDANDE

INSTALLERAT OCH KLART!

Crawford CENTER MARIEHAMN

Holmbergs Ab, Godbyvägen 13. Tel. 018 525 566

Vi hjälper dig med garageporten!

Garageporten är ett viktigt designelement för huset. Men inte bara det. Med ditt beslut för en bestämd porttillverkare och en bestämd portmodell har du fattat ett beslut vars resultat rörande komfort, säkerhet och kvalitet du kommer att uppleva under många år.

Vi hjälper dig med allt som rör garageportar, litet som stort. Det kan vara måttagning i ditt garage, demontering och bortforsling av gammal garageport och montering av ny garageport. Vi ger dig gärna råd och tips om vilken garageport som är bäst för dig!

Crawford garageporten hälsar dig alltid välkommen hem.

Vi tar alltid hand om service, reparationer och garantiåtaganden av det som vi säljer och monterar.

AGA 10 kg gas i kompositflaska

27,-

A Member of The Linde Group | AGA

SERVICE FÖR DIG

HOLMBERGS

• TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen, tel. 23 555 • Butiken direkt 52 55 42

Mån–fre 7.30–17.30, lör 9–14 • www.holmbergs.ax

Mahle bygger skalbar hybridmotor

TEKNIK Den tyska bilkomponenttillverkaren Mahle, kanske mest känd för sina kolvar, har utvecklat en egen plug in-hybridmotor med modulkoncept. Den består av en två- eller trecylindrig bensinturbo med extra hög verkningsgrad och en elmotor. Paketet är kompaktare och lättare än en normal bensinmotor och kan anpassas för olika växellådor och allt från småbilar till stora suvar. **(JM)**

Elbil för 10.000 till 2024

BILAR Renault planerar en lågpriselbil för Europa. Målet är att den ska kosta högst 10.000 euro när den börjar säljas om fem år. Bolaget har lång erfarenhet av elbilar och man är övertygad om att nya mobilitetskoncept kräver billigare bilar. Renault driver ett projekt med korttidsuthyrning av elbilen Zoe i Madrid, där 800 bilar hittills rullat ut. Det är redan lönsamt, enligt branschtidningen Automotive News Europé. **(JM)**

Oljejätte satsar på laddstationer

ELBILAR Brittiska oljekoncernen BP breddar sin verksamhet till elbilsladdning. Man köpte i fjol företaget Chargemaster som har örikets största nät med över 7.000 laddstationer.

Nu ska BP bygga 400 ultrasnabba högeffektsladdare på sina bensinstationer. De två första på 150 kW har nyligen tagits i bruk nära Londonflygplatsen Heathrow. Enligt bolaget är målet att en snabbladdning ska gå på 10-12 minuter. I dag tar det i snitt sju minuter för en kund att tanka en fossilbil. **(JM)**

Dacia Duster är en av vinnarna när bilköparna väljer kompakta suvar och crossovers. Duster är nu den tredje mest sålda av biltypen i Europa.

Foto: Jonny Mattsson

Var tredje ny bil en suv

BILHANDEL De europeiska bilköparna har blivit försiktigare. Nybilsregistreringarna föll under första halvåret i år med tre procent till 8,4 miljoner personbilar. Även övergången till den nya avgasnormen orsakade försenade leveranser som har påverkat försäljningen.

En liten uppgång i Tyskland har inte förmått uppväga sjunkande volymer på de andra stora marknaderna. Dessutom visar de flesta medelstora minus, allra mest i Sverige där en skattereform drog upp siffrorna i juni i fjol. De enda större marknader som visar tillväxt är Grekland, Rumänien och Ungern.

Bland tillverkarna har Tesla, Dacia, Citroën och Seat gått bäst, medan Fiat, Ford, Renault och Volkswagen backat rejält. För Nissan noteras ett ras på 24 procent, vilket syns på Qashqai som fallit från sjätte till 15:e plats i statistiken.

Försäljningen av suvar och crossovers har ökat med 13 procent, tack vare modeller som Citroën C3 Aircross, Hyundai Kona, Seat Arona och VW T-Roc. Deras marknadsandel har ökat till 36 procent.

VW Golf säljer fortfarande bäst, men försprånget har minskat. En konkurrent är Mercedes A-klass som ökat med 44 procent i år. Årets vinnare heter Tesla Model 3 och Toyota Corolla. **(JM)**

Europas mest sålda bilar 2019

Märke/modell	januari-juni	Diff %
VW Golf	219.700	-14
Renault Clio	186.300	+1
VW Polo	146.500	-10
VW Tiguan	136.500	-6
Ford Focus	128.400	+10
Ford Fiesta	126.000	-20
Peugeot 208	125.000	-5
Opel Corsa	122.600	+5
Dacia Sandero	149.900	+9
Renault Captur	121.000	+/-0
Skoda Octavia	119.200	-2
Citroën C3	119.100	+3
Övriga	6.818.700	-2
Totalt	**8.426.200**	**-3**

Källa: Automotive News Europe

Billackerare

Jomala bil- och lackservice växer!

Har du ett brinnande intresse för bilar? Är det viktigt för dig att göra ett bra jobb som resulterar i nöjda kunder? Vill du vara med och utvecklas och växa inom vårt företag? Då kan du vara rätt person för oss på Jomala bil- och lackservice!

Om dig
Vi söker dig som är utbildad billackerare och ser gärna att du har några års erfarenhet av att ha arbetat med billackering samt goda kunskaper inom yrket. Vi jobbar med PPG och Spies Hecker färg.

Du behärskar svenska i både tal och skrift så att du kan läsa och förstå arbetsbeskrivningar.

Det krävs att du kan ta ansvar, har hög kvalitets- och servicekänsla. Vi är måna om vårt rykte och värdesätter kvalitet och kundnöjdhet mycket högt.

Om tjänsten
Som lackerare arbetar du med alla förekommande arbetsuppgifter inom billackering såsom förarbete, lackering och justering. Detta innebär att du bl.a. utför slipning, maskering, spackling och lackering. I arbetet ingår också färganalys och färgblandning samt plastreparationer med bl.a. limning och svetsning.

Kompetens
- Du ska vara utbildad lackerare.
- Du ska ha dokumenterad erfarenhet av att jobba som billackerare.
- B-körkort är ett krav.
- Du behöver kunna prata, läsa och förstå svenska.

Tillträde
enligt överenskommelse.

Skicka in din ansökan redan nu, vi kallar löpande till intervjuer och tjänsten kan komma att tillsättas innan sista ansökningsdatum om vi hittar rätt person.

Är du intresserad av att veta mer, skicka ett mail så kontaktar vi er!

Intresseanmälan skickas till oss via mail till
sebastian@o3rent.com.
Glöm inte och bifoga CV
med beskrivning
om dig och dina erfarenheter.

Vi ser fram emot din intresseanmälan!

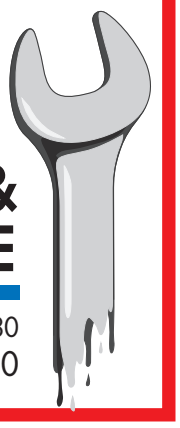

JOMALA BIL & LACKSERVICE
Södersundavägen 58 • tel. 23 280
VARDAGAR: 08.00–16.00

Åland mesta biltvätt!

NÄR RESULTATET RÄKNAS!

Med en ny biltvätt från Tyska Christ Wash Systems tar vi automattvättandet till en ny nivå. Med patenterade lösningar som Multiflex+ borstsystem, Optiflex sidoborstar, Foam Splash (belysningen släcks ner för att förhöja effekten av grönbelyst skum), Vitesse i kombination med anpassade tvättmedel från inhemska Pineline ger tvätten ett OSLAGBART RESULTAT OCH GÖR DET TILL ETT RENT NÖJE!

UNDERREDSTVÄTT INGÅR i alla tvättprogram
FRI DAMMSUGNING för de som tvättar bilen

MER INFO PÅ VÅR HEMSIDA
RENBIL.AX
NÄR RESULTATET RÄKNAS
TEBOIL HUSET Strandg. 1 C Tel. 0400 607 669

Laddhybrider från Mercedes

C- och E-klassen

C-klassens laddhybrid finns även med fyrhjulsdrift

Med elmotorns hjälp kör du ca 50 km helt utan utsläpp och efter det tar den effektiva och bränslesnåla bensin- eller dieselmotorn över och kör vidare utan att du behöver bekymra dig över nästa tankningsställe.

Nya GLC – nu även som laddhybrid!

A-klassen

Den första plug-in hybriden i märkets kompaktklass och räckvidden på el beräknas till 70-75 km.

UPPGÅRDSVÄGEN 18, DALBO tel. 12 551
BILFÖRSÄLJNING: måndag-fredag 9–17
www.bilcenter.ax

ax FINANS
PRIVATLEASING
& AVBETALNING

– Det handlar om kvalitet –

BILCENTER

Ett säkert & enkelt sätt att ladda din elbil!

DEFA®

En fast monterad laddstation är det enklaste och säkraste sättet att ladda en elbil eller laddhybrid hemma. Vi är återförsäljare av DEFA, nordens största leverantör av intelligenta laddningssystem. Laddstationerna säljs som ett komplett paket inklusive installation till ett fast pris.

eRange Uno 7,4 kW 1-fas laddstation

Mode 3 med typ2 uttag och inbyggd jordfelsbrytare med DC skydd. Justerbar 1,4–7,4 kW efter behov och anslutningsmöjligheter (priset gäller för anslutning av effekten 3,7 kW)

1 595,-

I priset ingår:
- 80 km körsträcka
- upp till 30 meter utanpåliggande kabel från elcentral för
- maxeffekt 3,7 kW
- montering av laddstationen på vägg
- nödvändigt fästmaterial
- lämpligt överströmsskydd
- justering av laddningsström
- märkning och dokumentation

Harrys El Ab
40
år i branschen
1979-2019

Harrys el

Elverksgatan 5, tel. 14 100 • vard 8-17, lörd 10-14 • www.harrysel.ax • info@harrysel.ax

I Barkarby kör bussarna utan förare

Självkörande bilar var länge en sak som enbart fanns i fiktion men de senaste åren har allt fler fordon utan människor vid ratten kommit ut på marknaden. Ålandstidningens motorbilaga besökte Barkarby för att se hur pilotprojektet med självkörande bussar löper på.

För många ålänningar är Barkarby en plats dit man åker för att handla. Shoppingorten 15 minuter utanför centrala Stockholm har det senaste året varit på tapeten runt om i hela världen av helt andra anledningar.

I december 2018 började nämligen självkörande bussar trafikera en 15-minutersträcka mellan torget och handelsplatsen i Barkarby. Detta sker genom ett pilotprojekt som är ett samarbete mellan Stockholms läns landsting, Järfälla och företaget Nobina och inom några år ska Stockholm ha Europas första självkörande bussar i linjetrafik.

På bussen finns flertalet sensorer som känner av hinder.

Med kontrollspaken kan operatörerna ta över driften av bussen om den hamnar för nära ett hinder.

Biljetter till bussen köps som en helt vanlig biljett via exempelvis SL:s app.

Operatörer

När Ålandstidningens motorbilaga besöker Barkarby en regnig höstdag är det dock ännu bara pilotprojektet som pågår och fyra små bussar med operatörer som rullar genom Barkarby.

Biljetten som gäller ombord är en vanlig buss- eller tunnelbanebiljett som gäller på alla färder inom Stockholms länstrafik (SL).

Väl ombord finns operatören **Pierre Kairouz** som jobbat på de självkörande bussarna sedan i vintras. Operatörerna fungerar i dagsläget som värdar på bussarna, välkomnar människorna och förklarar hur bussen fungerar. Om det är något bussen inte klarar av kan de även ta över styrningen av bussen.

– Jag är busschaufför i grunden men vi kunde söka en tilläggsutbildning för att bli operatörer. Jag tror att det här är framtiden för kollektivtrafiken, säger han och inleder den cirka halvtimme långa färden fram och tillbaka från torget till handelsplatsen.

Bussen går mellan 12 och 15 kilometer i timmen och kör till största del helt själv. Pierre Kairouz och de andra operatörerna har en kontrollpanel som de kan ta över körningen med om bussen fastnar eller något farligt är på väg att hända.

– Bussen behöver ha ett visst utrymme till vägrenen och andra bilar, annars kör den inte. Det är för att det ska vara säkert, förklarar han.

Visa hänsyn

På det första stoppet kommer **Amir Reis** ombord. Han är också operatör och ska snart påbörja sitt skift. Amir Reis har varit med sedan projektet började i Barkarby och även han är hoppfull inför framtidens självkörande bussar.

– Det är smidigt och miljövänligt. Dessutom är det säkrare än när människor kör, säger han.

I framtiden är det tänkt att operatörerna inte ska vara ombord på själva bussarna utan sitta i ett kontrollcenter någon annanstans och övervaka busstrafiken.

– Det vågar man inte ännu även om det skulle gå. Dessutom behöver passagerarna ännu någon ombord, många var rädda och vågade inte kliva på när vi började, säger Pierre Kairouz.

Under färden är det flera bilar som kör om bussen och en del av dem gör det även i kurvor med dålig sikt. Det är enligt Pierre Kairouz vardagsmat.

– Ingen visar hänsyn. Där vi kör nu är hastighetsbegränsningen 20 kilometer i timmen och de där bilarna kör minst 40 kilometer i timmen, säger han.

Besökare

Pilotprojektet har lockat till sig mycket uppmärksamhet, såväl på hemmaplan som internationellt. Pierre Kairouz och Amir Reis har båda varit med när internationella delegationer kommit på besök.

– Jag var med i japansk tv här om månaden. Många i Sverige tror att vi ligger efter i teknikutvecklingen men här ligger vi i framkant. Vi har haft delegationer från hela landet och hela världen som kommit för att se på de här bussarna, säger Pierre Kairouz.

Under pilotprojektet samlas det konstant in information om hur bussarna kör och vad för problem de stöter på, allt för att underlätta övergången till att inte ha operatörer ombord på bussen.

– I dag är vissa människor ännu lite rädda för att åka och undrar hur bussarna riktigt funkar men jag tror att de kommer att vänja sig, säger Pierre Kairouz.

Satelliter

Bussen är uppkopplad till 16 satelliter som håller koll på omgivningen och trafiken i närområdet. Utöver det har den även ett trettiotal kameror och sensorer som håller koll i alla riktningar.

– De kan gå upp till 45 kilometer i timmen men är i dag låsta till 15. När vi operatörer kör själva är det max 5 kilometer i timmen som gäller, säger Amir Reis.

De båda operatörerna tycker att bussen funkar bra på sin nuvarande korta sträcka men ser fram emot när projektet går vidare i nästa fas och även kommer att börja köra längre sträckor.

– Det handlar om oss människor. Bussarna är säkra och de är bra för miljön, bara alla vänjer sig vid dessa och lär sig respektera dem på vägarna tror jag att det kommer att bli väldigt bra, säger Pierre Kairouz.

Text och foto: Otto Johansson

Den självkörande bussen med plats för tiio personer utgår från Barkarby torg. Från

”Jag var med i japansk tv här om månaden. Många i Sverige tror att vi ligger efter i teknikutvecklingen men här ligger vi i framkant. Vi har haft delegationer från hela landet och hela världen som kommit för att se på de här bussarna.”

Pierre Kairouz

torget till handelsplatsen i Barkarby tar det 15 minuter enkel väg efter att en av operatörerna startat bussen.

Pierre Kairouz är utbildad busschaufför men valde att gå en tilläggsutbildning för att bli operatör. ”I dag är vissa människor ännu lite rädda för att åka och undrar hur bussarna riktigt funkar men jag tror att de kommer att vänja sig” säger Pierre Kairouz.

Via displayen kan operatörerna se all statistik som bussen samlar in under färden.

Operatören Amir Reis har varit med i pilotprojektet sen början hösten 2018.

Förr eller senare blir alla av oss ålderssynta. Det är ett naturligt fenomen som oftast kommer i 40-45-årsåldern.

Ser du tillräckligt bra i trafiken?

GRATIS SYNKONTROLL*
för dig över 45 år med körkort!

Nu erbjuder Ålands landskapsregering i samarbete med Synsam på Åland 150 synkontroller gratis.

BOKA TID HOS SYNSAM PÅ ÅLAND TEL. 19 823 SENAST 18.10.2019

*) Kampanjen gäller för dig som är 45 år eller äldre och har körkort. Du behöver göra bokningen under perioden 27.9-18.10.2019 och själva undersökningen ska ske inom 2019. Synkontrollen är av typen körkortsscreening som är ett syntest där man mäter synskärpa och synfält. Syntestet (värde 15 euro) subventioneras av Ålands landskapsregering. Begränsat antal platser.

Ålands landskapsregering

WICKSTRÖMS OPTIK SYNSAM

BILTEST

Mellankombin är inte död

Höstens stora kombitest innehåller tre bilar med olika profiler. Forden flörtar med crossovers, Kian kan ersätta en sportkupé och Corollan, världens mest sålda bil, lever högt på sin hybriddrift och är nu större än någonsin.

Corolla ska numera också ersätta Avensis på marknaden och kombin har därför fått större axelavstånd och nästan lika stora utrymmen. Under luckan ryms nästan 1,6 kubikmeter.

Den stigande midjelinjen som möter den fallande taklinjen skapar en illusion av att nya Focus kombi är låg och trång, men formerna döljer ett stort baksäte och ett rejält lastutrymme.

Kia Proceed är snyggingen i trion, men delvis på bekostnad av utrymmet. Alla prioriterar ju inte maximal lastförmåga och då kan flexibiliteten räcka för de dagliga behoven.

Kombibilar i familjeklassen kan tyckas vara ett otrendigt ämne, men köps fortfarande i massor. Trots att nu mer än var tredje bil som säljs i Europa är en suv i någon form, så är det som brukar kallas Golf-klassen fortfarande det enskilt största segmentet på marknaden. I Norden säljs en majoritet av bilarna i just kombiutförande.

Biltypen ger en lagom mix av utrymmen och ekonomi samtidigt som valmöjligheterna gällande drivlina och utrustning är stora. De senaste två generationerna av flertalet modeller har dessutom vuxit till samma mått som mellanklassbilarna hade förra decenniet.

Dagens kombivagnar mäter nästan utan undantag minst 460 cm, flera uppåt 4,70. Det betyder att en Focus nu är nästan lika lång som en Volvo V60, och faktiskt om man tittar långt tillbaka i backspegeln, längre än en Scorpio var 1986.

Men – storbilarna har också blivit större, så familjebilarna är fortfarande det nättare alternativet. Måttligare vikt och mindre maskiner som håller driftskostnaderna nere är ett par fördelar. Lägg till det utrymme som rymmer en semesterpackning eller två bilbarnstolar, samtidigt som priserna börjar på en relativt uthärdlig nivå.

Text: Jonny Mattsson
Foto: Daniel Eriksson, Jonny Mattsson

Fortsättning på nästa uppslag

Focus har ett brett och lättlastat bagageutrymme med rejäla lastkrokar och 12-voltsuttag. Ryggstöden kan fällas smidigt med spakar i trunken.

Skenor i durken med en praktisk lastrumsdelare och många småfack gör Proceeds bagageutrymme flexibelt. Lasttröskeln är däremot hög och höjden begränsad.

Nya Corolla-kombin har ett lådformat lastutrymme som blir slätt när ryggstöden fälls. Insynsskyddet är smidigt att hantera och durken vändbar.

Bilarnas bagageutrymmen

Kombimått	Focus	Proceed	Corolla
Lastlängd 5 pers.:	100	106	102
Lastlängd 2 pers.:	165	168	167
Bredd baktill:	135	136	119
Bredd mellan hjulhus:	114	104	103
Lasthöjd i lucka:	70	65	65
Lasttröskelhöjd:	63	74	63
Ståhöjd under lucka:	186	184	183

Ford Focus Active med skärmbreddare och svarta lister samt hasplåtsliknande dekor ger ett både robust och elegant intryck.

Kia Proceed är mera livsstilskombi än laståsna och det sportiga utseendet matchas av köregenskaper och väl valda detaljer.

Körglad och tålig storlastare

■ Nya Ford Focus är konstruerad helt från grunden och baseras på en ny bottenplatta. Både halvkombin och Wagon erbjuds nu i en crossover-inspirerad version, Active.

Focusens hjulbas har vuxit och innerutrymmena är nu rejält tilltagna. Bagageutrymmet har stor inre bredd och praktisk form. Lastytan blir helt slät med den flyttbara durken i översta läget. Insynsskyddet kan förvaras i ett stuvfack.

Fjädringen på Active har höjts tre centimeter, vilket ger högre insteg och ökad markfrigång. Man sitter heller inte lika djupt ned som i de båda andra testbilarna.

Stolarna har en lite mjukare stoppning, vilket tillsammans med delad bakaxel och lagom hård fjädring ger hög komfort. Styrresponsen är god och Focusen trivs med aktiv körning.

Uppgraderade motorer

Bensinmotorerna i nya Focus är trecylindriga. Basmotorn är den prisbelönta enlitersmaskinen på 125 hk. Provbilen har en 1,5-litersmotor på 150 hk och det finns även en prestandaversion på 182 hk. Fastän den är trecylindrig kan en cylinder stängas av vid låg belastning, exempelvis landsvägskörning i jämn fart, för att spara bränsle.

Den manuella lådan är sexväxlad och automatlådan åttaväxlad. Merpriset är cirka 2.500 euro. Lådan styrs med ett runt vred, precis som i Jaguar, men kan även växlas manuellt med paddlar vid ratten.

Bakom ratten i Focus är det numera färre knappar och tydliga reglage. Automatlådan sköts med ett vred och tvåzonsklimat hör till comfortpaketet.

Focus har fyra körlägen, normal, eco, sport och halka, som påverkar gas- och styrrespons samt växlingspunkterna.

Stor valfrihet

Active-versionen som börjar på 25.500 är mycket välutrustad med nyckelfritt system, parkeringsradar fram och bak, åttatums mediaskärm samt en rad förarstödsystem, såsom autobroms, aktiv farthållare och trafikmärkesidentifiering.

LED-strålkastare är tillval för 744 euro, fjärröppning till bakluckan kostar 732 euro, eluppvärmd ratt och vindruta 372 samt kontrastfärgat tak lika mycket.

Billigaste Focus-kombin kostar knappt 24.000 och i lyxigare Titanium- eller sportigt ST-utförande cirka 1.400 mera. Steget från 125 till 150 hk ökar priset med cirka 1.800 och 182-hästaren betingar ytterligare 700 euro.

Ford Focus Active Wagon 1.5T Automatic

Tillverkningsland: Tyskland.

Mått: 469 x 184 x 150 cm.

Axelavstånd: 270 cm.

Markfrigång: 16 cm.

Vändcirkel: 11,0 m.

Vikt/last: 1.445/535 kg.

Släpvagnsvikt: 720/1.500 kg.

Bagage: 608/1.653 liter.

Däck: 215/55 R17.

Motor/effekt: R3 1.5 turbo 12V/150 hk.

Växellåda: 8-växlad automat.

Prestanda: 9,1 s/206 km/h.

Bränsletank: 52 liter.

Förbrukning: 7,1 l/100 km.

CO2-utsläpp: 161 g/km.

Pris: 29.924 euro.

Sportig familjebil med attityd

■ Kia Proceed är en sportkombi med ett långt sluttande bakparti, inte långt från en hatchback. Den är snygg och rolig att köra, men inte så rymlig.

Proceeds enda konkurrent i storleksklassen är Mercedes CLA Shooting Brake. Snett bakifrån påminner Kian en hel del om Porsche Panamera, men på köpet får man karosstypens begränsade bakåtsikt.

Fyra centimeter lägre taklinje än vanliga Ceed Wagon betyder att det gäller att vika ihop sig ordentligt för att komma in i baksätet. Varken undertecknad eller kollegan **Bladh** är småväxta och både tak- och benutrymmet tar slut i förtid.

Personer av medellängd får plats och för två halvstora barn är det utmärkt. Behöver man inte en jättestor trunk, men vill ha en personlig bil kan Proceed vara helt rätt.

Gillar aktiv körning

Chassiet är sportigt satt, med hård fjädring och bra bromsar, vilket gör bilen rolig på kurviga asfaltvägar. Turbomotorn drar mjukt från låga varv och dubbelkopplingslådan växlar mjukt. Växlingarna i sportläget passar utmärkt till bilens profil.

GT-Line-utrustningen innebär attribut som sportratt, stolar med kontrastfärgade kanter, svart innertak, aluminiumpedaler och 17-tumsfälgar. Däck med 45-profil bidrar till köregenskaperna, men straffar komforten.

Kians förarplats är sportigt elegant med aluminiumdekor och tydliga instrument. Användbarheten är samtidigt klockren utan överraskningar.

Utrustningsnivån är god med bland annat regnsensor, backkamera, nödbroms och tvåzonsklimatanläggning. Med premiumpaketet för 1.187 euro får man LED-strålkastare och större pekskärm med navigation. Metalliclack kostar 547 euro.

Begränsad lastförmåga

Kia har gott om förvaringsfack i kupén och i lastutrymmet, där insynsskydd och lastnät fått egna fack. Lucköppningen är ganska smal och låg medan tröskeln ligger hög, vilket försvårar lastning.

Durklängden är störst i trion, men på bekostnad av benutrymmet. Den sluttande bakrutan minskar också den effektiva längden om man kör större föremål.

Priserna börjar på drygt 26.000 euro med 120 hästarsmotor och på topp finns GT med 1,6-litersturbo på 204 hästar från 33.000. Automatlåda höjer priset med mellan 1.000 och 1.900 euro. Ett starkt kort är den sjuåriga garantin, även om konkurrenternas villkor blir allt bättre.

Kia Proceed 1.4 T-GDI GT-Line DCT

Tillverkningsland: Slovakien.

Mått: 460 x 180 x 144 cm.

Axelavstånd: 265 cm.

Markfrigång: 14 cm.

Vändcirkel: 11,3 m.

Vikt/last: 1.435/435 kg.

Släpvagnsvikt: 600/1.410 kg.

Bagage: 594/1.545 liter.

Däck: 225/45 R17.

Motor/effekt: R4 1.4 turbo 16V/140 hk.

Växellåda: 7-växlad automat.

Prestanda: 9,4 s/205 km/h.

Bränsletank: 50 liter.

Förbrukning: 6,3 l/100 km.

CO2-utsläpp: 143 g/km.

Pris: 30.048 euro.

Toyota Corolla har lugnare formgivning än föregångaren Auris. Fronten domineras av den enorma grillen medan strålkastarna har formen av hajtänder.

Återkomst med mersmak

■ Med nya Corolla återgår Toyota till samma modellnamn över hela linjen och Auris blev en tolvårig parentes. Modellen finns nu som hatchback, kombi och sedan.

Toyota-kombin är smidig att köra och smyger i väg tyst. Allt går lätt och tyvärr så även styrningen som kunde ge mera respons.

Fjädringskomforten är god i de flesta lägen och ger stabila köregenskaper utan krängningar. Över vassa tvärgående gupp och potthål dunkar det däremot tydligt, en påminnelse om Corollans historiska bakgrund som enkel småbil.

Förarmiljön är välordnad med instrumenten samlade i en stor skärm och mitt på panelen tronar pekskärmen. Klimatanläggningen sköts föredömligt med vred, men mittkonsolen är tyvärr formgiven för att vara mera snygg än praktisk och rymmer bara två burkhållare.

Utmanande uppgift

När det gäller bilarnas klassöverskridande tillväxt, så har Corolla-kombin ett stort arv att förvalta. Den ska också ersätta den populära men numera nedlagda mellanklassaren Avensis. Det är därför ingen slump att den fått större hjulbas och ett större motoralternativ.

För kombins del lär tricket kunna fungera, för lastutrymmet är i princip lika stort. Insteg och takhöjd i baksätet är dock lägre och de stora framstolarna begränsar sikten.

Förarmiljön i Corolla har ny avskalad design och bättre känsla. Den digitala instrumentskärmen ändrar design beroende på körläge och färddatorn är avancerad.

Nu återstår bara att se när den första Corollan rullar in på taxistationen. Åtminstone för åkare där stadskörningen dominerar bör hybriddriften kunna briljera.

Mera krut under huven

Basmotorn i nya Corolla är 1,2-litersturbon på 115 hk och med den börjar kombipriserna på 24.000. Även provbilens hybridmaskin på 1,8 liter är välkänd från föregångaren Auris, men styrningen av den planetväxelbaserade e-CVT-lådan har modifierats, vilket ger mera harmonisk körning.

Med en systemeffekt på 122 hk blir det ingen prestandabil, men därför finns nu även en 180 hästarsvariant som ger bättre acceleration och framför allt väsentligt högre vridmoment. Merpriset för 2.0 hybrid är 3.000 euro.

Corolla Active är relativt välutrustad men behöver pluspaketet för 1.576 euro för att matcha konkurrenterna. Det innehåller nyckelfritt system, regnsensor, navigation, Bi-LED-strålkastare med spolare och elbaklucka som kan manövreras med en fotrörelse. Andra tillval är metalliclack för 525 samt dragkrok för 955 euro.

Toyota Corolla TS 1.8 Hybrid Active Plus

Tillverkningsland: Storbritannien.

Mått: 465 x 179 x 144 cm.

Axelavstånd: 270 cm.

Markfrigång: 14 cm.

Vändcirkel: 10,8 m.

Vikt/last: 1.365/470 kg.

Släpvagnsvikt: 450/750 kg.

Bagage: 581/1.591 liter.

Däck: 205/55 R16.

Motor/effekt: R4 1.8 16V + el/122 hk.

Växellåda: Steglös automat.

Prestanda: 11,1 s/180 km/h.

Bränsletank: 43 liter.

Förbrukning: 4,5 l/100 km.

CO2-utsläpp: 103 g/km.

Pris: 30.142 euro.

Utmanare

■ Utbudet av kombibilar i kompaktklassen är stort och det finns alternativ för alla smakriktningar. Vi har provat ett par konkurrenter till testtrion.

Den åländska bilmarknaden är smal, med många volymmärken som saknas. Bland dem som saluförs finns en handfull modeller i samma segment.

Kia Ceed finns som normal kombi, liksom dess kusin Hyundai i30. De traditionella konkurrenterna är Opel Astra Sport Tourer, Peugeot 308 SW och VW Golf Variant. Även fyrhjulsdrivna Subaru Levorg Turbo spelar i samma storleksklass, men ligger högre i pris och börjar på 38.000 euro.

Uppgraderad storsäljare

En av storsäljarna i klassen är Skoda Octavia, Finlands mest sålda bil, som nyligen genomgått en ansiktslyftning och fått en digital uppdatering. Prismässigt har den flerfaldiga testvinnaren tyvärr dragit i väg. Andra bilar i klassen är Fiat Tipo SW, Renault Megane Sport Tourer och Seat Leon ST.

Den budgetorienterade bör även lägga till Dacia Logan MCV. Lågprisbilen är i praktiken lika rymlig och lastar också 1,5 kubikmeter, men till omkring halva priset av provbilarna. Liksom Focus och Golf finns den i skogskostym med svarta plastsköldar.

Text och foto: Jonny Mattsson

Okonstlad bruksbil som levererar

Hyundai i30 Wagon är en kompetent utmanare med goda utrymmen och lång garanti.

Hyundai i30 Wagon delar teknik och grundstruktur med koncernsyskonet Kia Ceed. Båda modellerna är utvecklade i och för Europa, och byggs i grannländerna Tjeckien respektive Slovakien. Även Hyundai har numera sju års garanti, så det är oavgjort så långt.

Hyundais filosofi är att vara det präktiga och prisvärda märket, men lite återhållsam och vardaglig. Kias designers har däremot tillåtits ta ut svängarna lite mer, som på Proceed, och utstrålningen är liksom chassisättningen mer åt det sportiga hållet.

Utrymmesmässigt mäter sig i30 väl med testbilarna och förarmiljön är tydlig. Alla reglage sitter där man förväntar sig. 140-hästaren drar smidigt och tyst och DCT-lådan växlar mjukt även här. Trunken sväljer i grundläge 600 liter och med fällt baksäte 1.650 liter.

Prismässigt ligger Hyundai bra till, med 27.000 på gatan i Comfort-utförande. Då ingår tvåzonsklimat, uppvärmd ratt och backkamera. Den provade hade också LED-strålkastare och nyckelfritt system som gör att den hamnar på knappt 29.000 euro. Instegsversionen med 100 hästarsmaskin börjar på knappt 21.000. **(JM)**

Effektiv och mångsidig utan svagheter

VW Golf Variant har mognat med stil och är fortfarande ett svårslaget paket.

Klassens mest sålda bil i Europa heter VW Golf. Den sjunde generationen är nu inne på slutrakan, åttan får premiär om några veckor. Modellen har efter den senaste uppgraderingen erbjudit en svårslagen kombination av utrymmen, köregenskaper och komfort.

Kombin med tillnamnet Variant är väldisponerad och har stora möjligheter till individualisering. Bagageutrymmet är fortfarande bland de största i klassen med sina upp till 1.620 liter. Golfens popularitet bidrar till ett högt andrahandsvärde, vilket i kombination med effektiva motorer ger en bra totalekonomi.

Basmotorn är trecylindrig på en liter och 115 hk. Följande är en 1.5-liters fyra på 130 eller 150 hk. Motorn är liksom hos Forden försedd med cylinderavstängning. Vid låg belastning slås två cylindrar av för att spara bränsle. Dubbelkopplingslådan är numera inte lika nervös som förr och ihop med den råstarka motorn blir körningen avspänd.

Priserna för Varianten börjar på knappt 24.000 och mellanversionen Comfortline med 150-hästars turbo och DSG-automat ligger strax under 29.000. Som jämförelse kostar en Skoda Octavia Combi Style med samma drivlina minst lika mycket. **(JM)**

BRETT SORTIMENT
I FLERA
PRISKLASSER

ROLLIC
ETT SÄKERT VAL
www.rollic.ax • Karlbergsvägen 2 • Tel. 23 611

ÅLANDS BIL & PLÅT
I MARIEHAMN
Karlbergsvägen 10, tel. 22446, ax.bilplat@aland.net
Öppet: måndag–fredag kl. 07.00–16.00

Riktning bilplåt • Dragriktning
Egen lackering • Byte av bilglas
Reparerar stenskott i glas • Plastreparationer
Tillverkar övningsbromsar
Riktning tyngre maskiner • Svetsning
Specialjobb? ombyggnad, lackering...
Behöver du lånebil?

VÄLKOMMEN OCH SE
NYA VOLVO V60!

SE HELT NYA VOLVO V60 SPORTSWAGON
Helt nya Volvo V60 Sportswagon är en familjebil som har utvecklats för en ny tidsålder. Den avancerade teknikensom är bekant från modellsortimentet Volvo 90 samt den välkända strömlinjeformade designen gör vår nyhetsmodell till ett mästerverk inom kategorin sportiga familjebilar.

VOLVO V60 SPORTSWAGON FRÅN 42 055 €

Volvo V60-modellsortiment från: bilskattefritt pris 36 200 €, bilskatt 5 254,62€, lev.kostn. 600 €, totalpris 42 054,62 €. EU-komb. 2,3–8,1 l/100 km, CO_2 49–187 g/km. Bilen på bilden är extrautrustad.

MOTORCOMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN
Västra utfarten, tel. *5252, Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309, David Larsson 525 311
Bilförsäljning: vard. 9–17. lörd. 11–14. www.motorcompany.ax

Trunklucksprisер
på vinterdäck!

Sommardäck till specialpriser!

Även bilservice
BILVERKSTAD i Mariehamn
tel. 0457 342 4264

JS-Däck
Tel. 16880, 040 729 4200 eller 0400 804 190
Ickullavägen 12, Jomala • Servicegatan 20, Mariehamn

ÖPPET ÄVEN PÅ KVÄLLAR – Ring och vi hjälper dig!

Exide är originalet

EXIDE TECHNOLOGIES

Ett brett sortiment bil-, båt- och fritids**BATTERIER**

– Bra batterier håller längre och ger bättre effekt och driftsäkerhet.

VVS KYL CENTER

Auktoriserad VVS-installatör

FALLGÄRDSV. TEL. 23 700 • **BUTIKEN TEL. 527 420**
Vard. 08–17 • Lörd. 10–14 • www.vvskylcenter.ax

God service bjuder vi på!

Beställ dina vinterdäck nu!

KVALITETSDÄCK från:

nokian DÄCK · MICHELIN www.michelin.fi · Continental

ÖPPET ALLA DAGAR TILL KL. 22!

Godby Service

Tel. 41 210. www.godbyservice.ax
MÅ–FR 07–22, LÖ 08–22, SÖ 10–22

TA HAND OM BILEN!

69,50 €

Rawlink **Batteribooster med kompressor**, 12V uttag & lampa

5,00 €

Rawlink **Bilschampo** 1 l

4,90 €

Rawlink **De-Icer** 500 ml

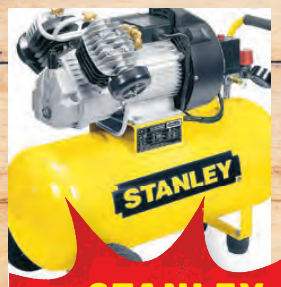

STANLEY KOMPRESSORER
flera olika modeller i lager

STANLEY

84,90 €

Stanley **däckbytarset**

Plussa · Woody · Alko.fi · UTHÄMTNINGSPLATS NOUTOPISTE PICK-UP POINT · ÅLANDSPOST

Mattsson's

K SUPERMARKET

Mån–fre 7–21, lör 9–21, sön 11–19. Bygg: Mån–fre 7–17, lör 9–14.
Tel. 43 250 www.mattssons.ax

Lixus

MÅNGSIDIG UTBUD AV

BILTILLBEHÖR & RESERVDELAR

SNABBA LEVERANSER!

BESTÄLL RESERVDELARNA FÖRE KL. 15 – LEVERANS DAGEN EFTER!

Backkamera
- En robust trådlös backkamera
- 4,3 LCD display

129,-
880-PK

Arbetslampa LED-ljuspanel
- Effekt 60W
- 5400 lm
- Kombinerad ljusstråle (punkt/ströljus)

79,50
375-809006

Bälteskudde
9-36 kg

17,90
913-BOOSTER

Motip Rain away spray
- 550ml
- klar sikt

10,50
104-000734

Vindrutespolarvätska, 3 liter

3 PÅSAR 10,-
114-T3LFP

Servicefri SMF batteri 62Ah/12V

69,-
936-F62

Bilklädsel
Till fram-/och baksätet

29,90
942-18842

DAX
DELAR MED FÖRDELAR

Lövdalsvägen 6 • tel. 31 210 • www.dax.ax **VARDAGAR KL. 8–18 • LÖRDAGAR KL. 10–14**

■ Årets upplaga av Nordiskt Peugeotmöte var förlagd till Åland och ägde rum i strålande sol i slutet av juli. Träffen lockade drygt 50 deltagare och närmare 30 bilar, ett par av dem mycket ovanliga.

– Fantastiskt roligt att se så många gamla fina Peugeoter på ett ställe, säger Alf-Erik Eriksson från Ingby.

Text och foto: Jonny Mattsson

Deltagarna i det Nordiska Peugeotmötet besökte bland annat Kastelholms slott. Hela Åland badade i sol denna sommarlördag där fler önskat att de hade kunnat köra öppet eller haft luftkonditionering.

Unika fransmä

Träffens äldsta bil var denna 301 D Coupé från 1935. Med den introducerades de svepande karosslinjer som bestod de följande decennierna. Modellen var en av de första volymbilarna med individuell fjädring framtill och hade även elektrisk startmotor.

Alf-Erik Eriksson från Ingby blev klar 2010 med renoveringen av sin 403 från 1957. Det är den näst äldsta Peugeoten i landskapet. Den gröna färgen är en originalkulör och under huven sitter en 1,5-litersmotor på 58 hästar.

Gamla bilar hade ofta påkostade detaljer, som 301:ans grill med lejonhuvudet i grillsargen och en märkesköld med modellnumret i de franska färgerna.

Tv-deckaren Columbo körde en sådan här, fastän grå och sliten. Cabrioletversionen av 403 är sällsynt, den utgör endast 2.030 av de 1,2 miljoner bilar som byggdes i serien.

Den nordiska Peugeottträffen hålls vartannat år och i år var det Finlands tur att stå för arrangemangen. Träffen var förlagd till Eckerö och samlade deltagare även från Sverige och Norge.

– Vi är väldigt nöjda med upplägget, bra mat, bra boende och fina vägar, säger **Claes Eigert** från Hova i Västergötland, ordförande för Svenska Peugeotklubben.

Han åkte en modern klassiker, plåtcabrioleten 206 CC, ett lämpligt val med tanke på sommarhettan, men ändå inte första valet.

– När jag skulle åka iväg ville inte min 403:a starta, så det blev att ta den här.

”Vi är väldigt nöjda med upplägget, bra mat, bra boende och fina vägar.”

Claes Eigert

Nätverk ger resultat

Jomalabon Alf-Erik Eriksson passade på att bekanta sig med de nordiska Peugeotentusiasterna när de tog lunchpaus i Kastelholm. Han kom med sin veteranbil, en 403 från 1957.

– Det blev en lyckad tur. Tack vare nya kontakter får jag äntligen tag i en lejonprydnad till motorhuven och ett nytt bakljusglas, det gamla har varit sprucket länge.

Han renoverade bilen för tio år sedan, då den fick ny lack och en ny inredning uppsydd.

– Men motorn är orörd och går bra fortfarande. Bilen har dessutom sitt ursprungliga registernummer.

Specialimporterad presidentbil

Det gäller också **Olli-Pekka Ylimutkas** bil. Han kom från Helsingfors till Åland i en 604 Heuliez limousine från 1980. Den har en mycket speciell bakgrund, men det var nära att den blev skrotad.

– Det här är en förlängd version som importerades till Finland speciellt för att skjutsa Frankrikes president **Valery Giscard d’Estaing** vid hans besök i Finland 1980.

Olli-Pekka tar fram en bild ut trunken och där ses presidenten stiga ur bilen i Villmanstrand, tillsammans med dåvarande statsministern **Mauno Koivisto**.

– Allt gick bra, men registernumret råkade bli ett rejält etikettsbrott, ANE betyder ju åsna på franska, säger Olli-Pekka.

Lejonkungen köptes i smyg

Han köpte bilen i början av 1990-talet för att bevara ett stycke historia.

– Det var mitt under lågkonjunkturen, vi hade just köpt hus och jag vågade inte berätta för frun att jag köpt en gammal bil. Inte hade jag någonstans att förvara den heller.

Bilen var dessutom i sämre skick än han trott

– Det var ett stort rosthål i taket under vinylen. Sen gjorde jag bort mig när jag lät biltapetseraren som bytte vinyltaket jobba på räkning. Det slutade på 10.000 mark, så det har varit en dyr bil, men den är unik och nu finns den kvar.

Märkesveteran med lyxbil

Intill står en normal 604 STI från 1983, även den svart, men lyxutrustad med automatlåda, AC, elfönsterhissar och centrallås och försedd med samma 2,7 liters V6-motor på 144 hästar.

– Det här var en dyr bil när den var ny. Den kostade 187.000 mark när den köptes av en arkitektbyrå i Esbo, säger ägaren **Jarkko Könönen** från Hollola utanför Lahtis.

Bilen blev ordentligt tilltygad 1991 då den kördes in i en betongrefug i Helsingfors.

– Jag köpte den senare och rustade upp den och har kört med den sedan 2002, säger Jarkko som har haft en rad Peugeotmodeller som hobbybilar, från 203 till 505.

Totalt räknade arrangörerna in nästan 20 olika Peugeotmodeller från sju olika decennier, med viss övervikt för 1960- och 70-talsbilarna. Men det fanns även modernare storsäljare som 205, 405 och 406 i samlingen.

Med olika modeller samlade ser man hur Pininfarinas designideal skiftat mellan årtiondena. Särskilt bakdelarna är tidstypiska, 504 (1968-83) med sin vinklade trunk, bakom den trapetsformade och fenprydda 404 (1960-75) och bortom den 403 (1955-66) med sin 50-talstypiska pontonkaross.

n i slottsmiljö

504 Coupé anses vara en av de vackraste Peugeoterna. Tore Thallaug från Bromma har ägt sin vita skönhet från 1973 i 20 år. Han är dessutom bara andra ägaren på bilen som gått endast 77.000 km. Den första generationen har tredelade bakljus, ett designgrepp som nu återkommit hos märket.

Far och son Kyösti och Petteri Tamminen från Mäntsälä köpte för två år sedan sin Peugeot 309 från 1988 för bara 600 euro. Bilen med 1,6-litersmotor och sportstolar hade varit i samma familj sedan ny och har rullat bara 73.000 km. Nu ska den veteranbesiktas.

Pekka Ylimutkas 604 Limousine är en av bara 124 tillverkade och unik i sitt slag i hela landet. Dess historia som statslimousin gör att den är värd en hel del uppoffringar. Limousinen är förlängd 62 centimeter, vilket ger statsmannamässigt benutrymme samt plats för två hopfällbara säten. Lejonet är Peugeots symbol ända sedan 1858 och symboliserar styrka, flexibilitet och snabbhet.

Kortlivad direktörsbil har fått ett samlarvärde

BILAR Peugeot-importen till Finland sköttes under lång tid av bolaget Maan Auto, som var ett dotterbolag till kooperativa handelsjätten SOK. Modellerna 404 och 504 sålde bra, inte minst 504 med dieselmotor som var vanlig som taxi även på Åland.

Representationsvagnen 604 lanserades 1975 och baserades på 504:ans teknik. 1979 blev det Europas första personbil med turbodiesel. Fram till 1985 byggdes totalt 153.000 bilar. Av dessa importerades 460 stycken till Finland. En stor del blev tjänstebilar hos SOK-gruppens direktörer. Livslängden förkortades av rost och känsliga V6-motorer. Nu beräknas ett tiotal finnas kvar.

Den förlängda versionen byggdes av franska karossfirman Heuliez i 124 exemplar, huvudsakligen för statschefer och diplomatbruk. **(JM)**

Aktiva klubbar som växer

MOTORHOBBY Svenska Peugeotklubben grundades 1979 och firar således 40 år i år. Första året nådde man 150 medlemmar och är nu uppe i 500. Club Peugeot Finland firade 30 år förra året och har knappt 300 medlemmar med över 400 bilar.

Via klubbarna kan medlemmarna hitta reservdelar och få goda råd vid renoveringar samt träffa likasinnade. De tillhör även den internationella takorganisationen för märket, L'Aventure Peugeot, som också äger Peugeot-museet i Sochaux, invigt 1988.

Båda klubbarna har också stått värdar för den internationella märkesträffen, IAPM. Den hölls i Karlsborg 1996 och i Nådendal 2008. **(JM)**

Hyundai Ioniq Hybrid DCT Style -17

Medkörd 13.600 km

23.400,-

ABS-bromsar, Adaptiv farthållare, Airbag förare & passagerare, Ålandssåld, Antisladdsystem, Antispinn, Backkamera, Bluetooth, CD/Radio AUX USB BT, Centrallås fjärrstyrt, Döda-vinkeln varnare, Elhissar fram och bak, Eljusterbar förarstol, Elspeglar, Färddator m.m.

BMW X5 xDrive35d -08

Medkörd 193.000 km

20.900,-

4wd, ABS-bromsar, Airbag förare & passagerare, Ålandssåld, Antispinn, Autohold, Bi-Xenon, CD/Radio med Aux, Centrallås fjärrstyrt, Dimljus, Dragkrok avtagbar, Elhissar fram och bak, Eljusterbara sportstolar i läder, Färddator , Farthållare, Förarstol med minne, Isofixfästen m.m.

Volvo XC70 D5 AWD aut- 07

Medkörd 333.000 km

7.900,-

4wd, ABS-bromsar, Airbag förare & passagerare, Antisladdsystem, Antispinn, Bluetooth, Bränslevärmare med tidur, CD/Radio med Aux, Centrallås fjärrstyrt, Dimljus, Dragkrok avtagbar, Elbaklucka, Elhissar fram och bak, Elspeglar, Färddator, Farthållare, Isofixfästen, m.m.

Volvo XC70 D5 AWD aut- 08

Medkörd 253.000 km

11.900,-

4wd, ABS-bromsar, Airbag förare & passagerare, Antisladdsystem, Antispinn, Bränslevärmare med tidur, CD/Radio med Aux, Centrallås fjärrstyrt, Dimljus, Dragkrok, Elhissar fram och bak, Elspeglar, Färddator, Farthållare, Isofixfästen, Klimatanläggning, Läder/tygklädsel, m.m.

Subaru Forester 2,0 XS VR Business -10

Medkörd 163.000 km

14.900,-

4wd, ABS-bromsar, Airbag förare & passagerare, Antisladdsystem, Antispinn, CD/Radio med Aux, Centrallås fjärrstyrt, Dimljus, Dragkrok, Elhissar fram och bak, Elspeglar, Färddator, Farthållare, Hög- och lågväxel, Isofixfästen, Klimatanläggning, Motor & kupévärmare m.m.

Subaru Outback 2,5i L-Tronic -10

Medkörd 183.000 km

14.900,-

4wd, ABS-bromsar, Airbag förare & passagerare, En ägare, Antisladdsystem, Antispinn, Bluetooth, CD/Radio med Aux, Centrallås fjärrstyrt, Dimljus, Dragkrok, Elhissar fram och bak, Eljusterbar förarstol, Elspeglar, Färddator, Farthållare, Isofixfästen, Klimatanläggning m.m.

Volkswagen Polo Trendline 1.0 -16

Medkörd 11.000 km

11.900,-

ABS-bromsar, AC, Airbag förare & passagerare, En ägare, Antisladdsystem, Antispinn, CD/Radio med Aux, Centrallås fjärrstyrt, Elhissar fram och bak, Elspeglar, Isofixfästen, Servicebok, Servostyrning, Sidoairbags, Sommar- och vinterdäck m.m.

Ford Focus 1.0 Ecoboost 125 edition aut. -18

Medkörd endast 4.200 km

21.500,-

ABS-bromsar, Airbag förare & passagerare, En ägare, Antisladdsystem, Antispinn, Backkamera, Bluetooth, CD/Radio med USB, Centrallås fjärrstyrt, Dimljus, Elhissar fram och bak, Elspeglar, Eluppvärmd framruta, Färddator, Farthållare, Isofixfästen, Klimatanläggning m.m.

Välkommen!

PrimaBil

Uppgårdsvägen 3, Dalbo • Vard. 10–17 • Tel. 13 300 • info@primabil.ax • www.primabil.ax

Säkert grepp i vinter!

Hakkapeliitta 9 – anpassat för nordiska vintrar

Världens första patenterade koncept med två olika typer av dubbar som ger, förutom utmärkt fäste vid inbromsning och acceleration, ett överlägset grepp i kurvor och vid omkörningar både på ishala och snöiga vägar.

- **Olika dubbtyper optimerar greppet under extrema förhållanden**
- **Garanterat stabil och balanserad väghållning i alla väderlekar**
- **Lägst däckljud och bränsleförbrukning av alla dubbade däck i sin produktfamilj**

Pris från **499,-**/4 st*

Nordman 7

Pålitliga köregenskaper i varierande och krävande vinterväglag. Ger bra grepp och stabilitet. Nokian Nordman 7 är en kombination av bra vintergrepp och slitstyrka.

- **Stabila köregenskaper med bra grepp**
- **Utmärkt is-, snö- och våtgrepp**
- **Mycket komfortabelt**

Pris från **339,-**/4 st*

Hakkapeliitta 8

Det mest framgångsrika dubbdäcket på vinterdäcksmarknaden.Vunnit flera test i motormagasin världen över. För dig som inte vill kompromissa med säkerheten i vinterväglag

- **Säkert grepp i alla vinterväglag**
- **Pålitlig väghållning i alla väder**
- **Låg bränsleförbrukning och behaglig ljudnivå**

Pris från **429,-**/4 st*

*)I däckpriset ingår montering på lösa hjul, balansering, nya ventiler och återvinningsavgift.

VI HAR ÄVEN ANDRA MÄRKEN I OLIKA PRISKLASSER

nokian® TYRES

VIANOR®

– SERVICE OCH DÄCK –

Michaelsvägen 2B (i Maxingeområdet)
Tel. 525 901 • info@vianor.ax • www.vianor.ax

ÅLANDS BÄSTA PRIS PÅ DÄCK!

Vinterdäck – i olika dimensioner

Prisex. 205/55R16 nya dubbdäck från **80,-**/st 195/65R15 nya dubbdäck från **80,-**/st

■ DÄCKFÖRSÄLJNING ■ HJULSKIFTE ■ DÄCKHOTELL ■ HJULINSTÄLLNING ■ BILVERKSTAD

Mekonomen VERKSTAD

JP SERVICE

Torpvägen 3, Kattby, Hammarland • Tel 0400 529 392 / 040 524 4928

Dags för höstservice av båtmotorn.

Vi utför SERVICE och tillhandahåller RESERVDELAR

Vi servar givetvis alla märken!

Makita Husqvarna Jonsered WHY STAY ORDINARY. can-am BRP

Stefan, med 40 års erfarenhet i branschen hjälper dig med service och reservdelar.

Testa oss när det gäller, välkommen in!

BRINK TEC

Grindmattesvägen 3, Mariehamn +358 18 28127, +358 457 595 7718, brinktec.aland@gmail.com

”När jag undervisar så skalar jag av, det viktigaste är att man förstår grunderna i hur en bil fungerar. Tekniken ska vara ett hjälpmedel”, säger Kai Spoof. Foto: Robert Jansson

Ecodriving, lagar och teknik

– SÅ HAR VÅR BILKÖRNING FÖRÄNDRATS

Lagar och bilar förändras och med dem också attityderna hos förarna. Trafiklärarna Ove Boman och Kai Spoof ser mycket som den äldre generationen kan lära sig av den yngre.

Ove Boman på Bomans trafikskola har varit trafiklärare i fem år och tog själv körkort för över 30 år sedan. Han säger att det är mycket som förändrats under de åren han kört bil.

– Jag skulle säga att säkerheten och kunskapen har blivit viktigare och även en större del av utbildningen, säger han.

En av de stora förändringarna som skett på senare år är att körkortslagen 2016 uppdaterades.

– Det är mer individanpassat nu och finns inte längre ett bestämt antal körlektioner man behöver ta. Jag tycker det är mer korrekt och mer rättvist, säger Ove Boman.

Utöver individanpassningen innebär även den nya körkortslagen ytterligare säkerhetskurser, men den största förändringen är inte för de som tar bilkörkort.

– I och med den nya lagen krävs nu utbildning för de som tar körkort för moped, mopedbil och traktor, samt att de körkorten är helt åtskilda, säger Ove Boman.

Rätt riktning

Med den gamla körkortslagen räckte det med att klara av ett teoriprov för att få körkort för moped.

– På min tid behövde man bara bli 15 år gammal, säger Kai Spoof, som är trafiklärare sedan elva år tillbaka och driver Trafikskola Spoof.

– De unga mopedisterna får nu en gedigen utbildning och det är jättebra. I och med att lagen funnits i tre och ett halvt år nu så har även några av dessa börjat komma tillbaka för att ta bilkörkort och man märker skillnaden, säger Kai Spoof.

Även Ove Boman är mycket positiv till denna del av den nya körkortslagen.

– Nu lär de sig köra i trafiken. Förut hörde man ofta om mopedister som bara körde från punkt a till punkt b och sedan stannade de för att de inte var säkra på trafikreglerna, säger han.

Tekniken

Något annat som ändrat rejält under bådas tid som körkortsinnehavare och trafiklärare är tekniken som finns i bilarna.

– I dag har nyare bilar väldigt många hjälpmedel och det är bra, men vi är noga med att påminna om att huvudansvaret fortfarande ligger mellan ratten och ryggstödet, säger Ove Boman.

– När jag undervisar så skalar jag av, det viktigaste är att man förstår grunderna i hur en bil fungerar. Tekniken ska vara ett hjälpmedel, säger Kai Spoof.

Automatiseringen av bilkörandet är även något Kai Spoof tror att kommer att fortsätta.

Ove Boman har varit trafiklärare i fem år och tog själv körkort för över 30 år sedan. Han säger att det är mycket som förändrats under de åren han kört bil. Foto: Daniel Eriksson

”Jag skulle säga att säkerheten och kunskapen har blivit viktigare och även en större del av utbildningen.” **Ove Boman**

I dag har många ålänningar redan backkameror, självparkering och andra nya funktioner i sina bilar.

– De manuella bilarna kommer nog allt mer att försvinna. Elbilarna som kommer är automatiska och bilutvecklingen går snabbt, säger han.

Miljövänlig

En stor skillnad i attityd och körsätt från när Kai Spoof och Ove Boman tog körkort är uppkomsten av ecodriving, ekonomisk och miljövänlig körning.

– Det är viktigt i dag och väldigt positivt för eleverna som får lära sig det. De kan själva se hur de kan förändra sitt körande, säger Ove Boman.

Inom ecodriving ligger fokus på att hålla bränsleförbrukningen så låg som möjligt. Detta görs bland annat genom att undvika låga växlar och att undvika att bromsa och stanna för mycket.

I och med att detta inte fanns med i utbildningen förut är det något många äldre förare gått miste om.

– Man kör bilar helt annorlunda i dag, jag har själv skolat om min körning. Det är bra både för miljön och för plånboken om man håller nere bränsleförbrukningen, säger Kai Spoof.

– Jag märker ofta att äldre ofta kör med för låg växel i förhållande till hastigheten och växlar upp utan att hoppa över växlar när det är lämplig. Jag tror att det skulle vara bra med fortbildningskurser för äldre förare där de kan lära sig ecodriving. Det skulle vara en vinst för alla, säger Kai Spoof.

Otto Johansson

Funderar du på en laddstation till din el-bil?

Vi utför kostnadsfritt hembesök och ger dig en offert med den bästa lösningen för dig.

Pris på laddstation fr. 820€ inkl. moms

Auktoriserad VVS-installatör

CERTIFIERAD INSTALLATÖR VÄRMEPUMPAR

Bad & Värme MARIEHAMN

KLINGBERGS elektriska

Godbyvägen 11, AX-22100 Mariehamn, tel. 22 111 • info@klingbergs.ax • www.klingbergs.ax • vard. 09.00-17.30, lörd. 10.00–14.00

OPEL, HELT ENKELT!

Ska du köpa en ny bil? Tryggare kan ingen vara med sitt bilägande än hos Opel.

THE FUTURE IS EVERYONE'S

En elegant crossover med exceptionell flexibilitet

CROSSLAND X från 19 160 € inkl. bilskatt 2 464,57 €

Skräddarsydd för att sprida välbehag

ASTRA SPORTS TOURER från 21 990 € inkl. bilskatt 2 521,84 €

Lyxiga och rymliga SUV

GRANDLAND X från 27 390 € inkl. bilskatt 4 346,59 €

Perfekt på alla sätt!

MOKKA X från 23 115 € inkl. bilskatt 5 052,26 €

Leveranskostnad 600,- tillkommer

ELVERKSGATAN 7, TEL. *19 800 NIKLAS SKOGBERG 527 722
BILFÖRSÄLJNING: VARDAGAR 09–17, LÖRDAG 10–13
RESERVDELAR OCH VERKSTAD: VARD. 08–17

ax FINANS PRIVATLEASING & AVBETALNING

BILHALLEN

Fråga försäkringsbolaget

Repor från parkeringsplatsen utanför jobbet, stenskott i rutan och soppatorsk längst ut i Eckerö. En fordonsförsäkring täcker mycket – men inte nödvändigtvis allt.

Dan Sundström jobbar med fordonsförsäkringar vid Ålands ömsesidiga försäkringsbolag.

Han berättar att den vanligaste frågan är ganska given: vad kostar försäkringen och vad finns det för bonus.

– Men det är även mycket frågor om vilken omfattning försäkringen har, till exempel om en glasförsäkring ingår.

Ålandstidningen frågade unga som gamla fordonsägare om deras vanligaste funderingar angående fordonsförsäkringar och lät Dan Sundström svara på dem.

Vad är en bonus?

– Bonus är ett belöningssystem för de kunder som kör utan att orsaka trafikskador. Trafikskador är skador som man vållar andras egendom, eller personskador i eller utanför det egna fordonet vid en trafikolycka. För varje skadefritt år får man billigare trafikförsäkring.

Hur allvarliga skador ska det vara för att det ska vara värt att kontakta er?

– Hur stor skadan ska vara för att det ska vara värt att kontakta oss kan variera med vilken typ av försäkring man har och vilken självrisk man valt. Mitt råd är att aldrig tveka med att kontakta försäkringsbolaget. Vi hjälper till med att se om det lönar sig att använda försäkringen.

Hur ska man tänka angående att välja självrisk?

– Jag tycker de två viktigaste sakerna man ska tänka när man väljer självrisk är: Hur mycket tjänar jag på den årliga premien genom att höja självrisken och är inbesparingen värd den högre självrisken samt hur hög självrisk har jag själv råd med om det sker en skada?

”Jag tycker de två viktigaste sakerna man ska tänka när man väljer självrisk är: Hur mycket tjänar jag på den årliga premien genom att höja självrisken och är inbesparingen värd den högre självrisken samt hur hög självrisk har jag själv råd med om det sker en skada?”

Dan Sundström

När är det värt att ha en tilläggsförsäkring?

– Det finns ingen generell gräns, utan här ska man se till sin egen ekonomi. Om något händer med min bil, har jag då råd att betala skadorna eller i värsta fall köpa en annan bil själv? De flesta väljer dock att teckna tilläggsförsäkring för till exempel bärgning, djurkollision och stöld.

Vad är de vanligaste skadorna som kräver en tilläggsförsäkring?

– De tre vanligaste skadetyperna är vagnskada på grund av egenförvållad skada på egna fordonet, bärgning och glasskador.

När ska man koppla in polisen i en olycka?

– Är man på plats inte överens om vem som är skyldig vid en trafikolycka är det bra att kontakta polisen. Sker det en trafikolycka är det också bra om man på plats själv dokumenterar vad som hänt och ifall det finns tillgång till en skadeanmälningsblankett bör man fylla i en sådan.

Vad gäller ifall man måste bärga bilen? Går det på försäkringen?

– Om bilen stannar under färd, om man kör fast eller av vägen gäller bärgningsförsäkringen. Försäkringen ersätter inte bärgning hemifrån gården eller om bensinen tar slut. Bärgningsförsäkring ingår i de flesta av våra tilläggsförsäkringar.

Ifall man till exempel tar med sig bilen till Sverige och något händer – vad ska man tänka på?

– Sker det en skada i Sverige är det ännu viktigare att dokumentera så mycket man kan eftersom polisen sällan har möjlighet att rycka ut till en mindre trafikolycka. Har man bara möjlighet kan man när skadan sker kontakta våra skadereglerare för att få vägledning.

Alexandra Gäddnäs

TRE FÖRSTA HJÄLPEN-VÄSKOR SOM PASSAR UTMÄRKT I BILEN

En livsviktig investering

Att ha bra säkerhetsutrustning i bilen kan vara skillnaden på liv och död – både för dig själv och för andra. Enligt finsk lag måste en bilist som noterar en trafikolycka stanna och agera för att hjälpa de inblandade.

Man kan dela upp den viktigaste utrustningen i två kategorier: material för att bibehålla den egna säkerheten samt material för att hjälpa de som råkat ut för olyckan.

Material som hjälper dig som förbipasserande att hålla dig säker är en lättillgänglig reflexväst, en varningstriangel att placera på gott avstånd för att varna andra bilister samt engångshandskar för att skydda dig mot blodburen smitta. Reflexväst och varningstriangel följer sällan med i första hjälpen-väskor, utan är något du ska se till att ha i bilen fristående från denna.

Första hjälpen-material med syftet att plåstra om de skadade kan finnas i många olika utformningar, men sammanfattningsvis innehåller de vanligaste väskorna tryckförband av olika slag, en elastisk linda, större plåster och kompresser samt en räddningsfilt. Innehållet kan sedan variera beroende på var väskan är tänkt att placeras – en god tumregel är att införskaffa en väska vars ändamål är att just finnas i en privatpersons bil.

En första hjälpen-väska är färskvara och innehållet är engångsartiklar. Undvik att förvara materialet i direkt solljus – en vanlig syn är att väskan ligger synlig i ett soligt bakfönster, vilket kan försämra hållbarheten. Kontrollera din första hjälpen-väska regelbundet och kolla att allt material ser helt och fräscht ut samt att ingenting saknas.

I samband med kollen är det även bra att fräscha upp sitt egna minne och se till att man kommer ihåg hur all utrustning ska användas om olyckan är framme.

Text: Alexandra Gäddnäs
Foto: Pressbilder

Så säger lagen

”Vägtrafikant som med eller utan skuld varit inblandad i trafikolycka skall omedelbart stanna och i mån av förmåga bistå de skadade eller dem som rakat i hjälplöst tillstånd samt även i övrigt medverka i de åtgärder till vilka olyckan ger anledning.”

Källa: 4 kap. 58 § i Vägtrafiklagen (3.4.1981/267)

3 alternativ på marknaden

Cederroths First Aid Kit Medium

Väskan är av mellanstorleken i sortimentet och ytterhöljet är av ett gummiliknande material som ska säkerställa att materialet på insidan är torrt och rent. I första hjälpen-väskan finns även en innehållsförteckning som lätt gör att du kan fylla på väskan med identiska produkter efter användning.

Röda korsets Första hjälpen-väska universal

Väskan är en av de större varianterna i Röda Korsets sortiment och organisationen skriver på hemsidan att den passar i båten, i bilen och på sommarstugan. Innehållet är gediget och i väskan finns också en säkerhetskärare. Skäraren är gjord så att du lätt kan skära av ditt eget eller någon annans säkerhetsbälte ifall olyckan skulle vara framme och det är klokt att placera just skäraren på ett lättillgängligt ställe.

Första hjälpen-väska från Clas Ohlson

Väskan har ett brett innehåll med fokus på en uppsjö bekymmer du kan stöta på i vardagen: förutom grundläggande första hjälpen-utrustning innehåller den även saker som fästingplockare, druvsocker och kylpåse.

Helt nya Ford Focus Active -modeller från 24.967,52 € (skattefritt rp 21.570 € + beräknad bilskatt med CO_2-utsläpp 133 g/km 2.797,52 € + 600 € leveranskostnader). Helt nya Ford Focus Active -modeller med CO_2-utsläpp 124–161 g/km och EU-bränsleförbr. 4,7 – 7,1 l/100 km. Bilarna på bilden är extrautrustade. Auto- ja liikennetoimittajat ry väljer Årets Bil i Finland.

MOTORCOMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN

Västra utfarten, tel. *5252, Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309, David Larsson 525 311
Bilförsäljning: vard. 9–17. lörd. 11–14. **www.motorcompany.ax**

PR ByggnadsMaterial Ab

Få ordning i bilen med inredning från Bob system!

Vikingagränd 1B
Mariehamn
☎ 13 720
pr@aland.net

En hård brexit hotar hundratusentals biljobb

Både europeiska och japanska biltillverkare varnar för ödesdigra följder ifall Storbritannien lämnar EU utan ett avtal om en månad.

BMW-ägda Mini med fabrik i Oxford är en av de tillverkare som drabbas hårdast ifall det blir en hård Brexit. Foto: Istock

Bilindustrin är en av de branscher som drabbas hårdast om det blir en hård brexit. Den brittiska bilmarknaden är näst störst i Europa och de tyska premiumtillverkarna har en stark position där. De sålde i fjol 550.000 bilar på de brittiska öarna.

Ford, Honda, Nissan, Opel-Vauxhall och Toyota har stora exportberoende fabriker i Storbritannien. I fjol exporterades 80 procent av 1,5 miljoner bilar. Landet har samtidigt en viktig roll för tillverkning av bildelar.

Bilindustrin på den europeiska kontinenten importerar årligen komponenter för 3,7 miljarder euro från öriket. Vid en hård brexit blir tullen på nya bilar tio procent och på bildelar 4,5 procent.

Gränskaos och jobbkris

Vid sidan av ökade direkta kostnader tullarna medför, skapas också logistikproblem som innebär längre transporttider och högre fraktkostnader.

Varje dag passerar 11.000 långtradare över Engelska kanalen. Det kommer otvivelaktigt att uppstå ett sällan skådat kaos när de ska kontrolleras vid gränserna.

Eftersom dagens bilfabriker inte har några lager, är de beroende av kontinuerliga leveranser exakt på rätt tid. Med långsammare eller försenade godstransporter hotar allvarliga produktionsstörningar.

Sysselsättningen i bilsektorn skulle också påverkas starkt. I Tyskland hotas 100.000 jobb och i Frankrike 50.000, medan 30.000 berörs i den brittiska industrin.

Kräver kompromiss

PSA-chefen **Carlos Tavares** vädjade vid öppningen av Frankfurtsalongen till politiker i Bryssel och London att nå en kompromiss, för att till varje pris undvika en skadlig hård brexit.

”Att medvetet frontalkrocka två tåg i full fart bara för att visa sina muskler är ingen bra politik”, sa han enligt branschtidningen Automotive News Europe.

PSA har hotat med att stänga sin engelska fabrik ifall det blir en hård brexit. Även de japanska jättarna har varslat om neddragningar och Honda kommer att stänga sin Swindon-fabrik 2021.

Dyrare favoritbilar

Den brittiska bilproduktionen har sjunkit 15 månader i följd på grund av brexitoron och en fallande bilmarknad. Enligt organisationen SMMT har förberedelserna för en brexit kostat bilbranschen mer än 330 miljoner pund.

Två av Finlands mest sålda bilar byggs i England, Nissan Qashqai och Toyota Corolla. Om tullar införs blir de direkt tio procent dyrare i inköp. Även många vanliga reservdelar hotas av prisstegringar till följd av tullar och nya dyrare handelsrutiner.

Jonny Mattsson

”Två av Finlands mest sålda bilar byggs i England, Nissan Qashqai och Toyota Corolla. Om tullar införs blir de direkt tio procent dyrare i inköp.”

Ge din pärla skön vintervila!

All inclusive vinterförvaring

Låt din robotklippare övervintra femstjärnigt!

- Hämtning av robot och laddstation hemma hos dig inom fem arbetsdagar. Gäller på fasta Åland
- Basservice samt vinterförvaring med underhållsladdning i torrt och frostfritt utrymme
- Hemleverans av robot och laddstation samt slingkontroll (ej reparation).

259,-

Husqvarna®

Basservice för din robotklippare

Lämna in din robotklippare för en basservice så är den redo igen nästa vår.

- Noggrann rengöring av klippare och laddstation
- Kontroll av: chassits täthet samt omtätning av chassihalvor, laddning, kontaktbleck på robot och laddstation, lyft- och krocksensorer, funktioner via diagnosprogram samt karossupphängning
- Knivbyte
- Batterikontroll
- Testkörning

125,-

5 SÄCKAR TRÄDGÅRDSMYLLA
50 l/säck (5,-/st)
15,-

Sista lördagsöppet för i år!

-25%
på allt i utställningshallen

Boka din robot-klipparservice med Jim, tel. 527 203!

Husqvarna
AUKTORISERAD ÅTERFÖRSÄLJARE 2019

Lantbruk.ax

MYCKET MER ÄN BARA LANTBRUK

MÖCKELÖVÄGEN. TEL. 23 022
MÅN-FRE 08–17 LÖRD 28.9 09–14

50 KM PÅ EL, 800 KM PÅ BENSIN.

Nya Passat GTE.

Laddbar hybrid
Passat Variant GTE 49 913 €

Nya Passat GTE. Hög komfort, fulladdad med topputrustning.

Nya Passat GTE är en rymlig och säker laddbar hybrid, vars topputrustning tar körbarheten och säkerheten till nya höjder. Bekanta dig med den högpresterande Passat GTE-modellen och den mångsidiga utrustningen hos våra Volkswagen-återförsäljare eller på adressen volkswagen.fi.

Tillgänglig för leverans under 2019.

Passat Variant GTE Plug-In laddbar hybrid 160 kW DSG-automat pris 49 913 € (inl. leveranskostn. 600 €) med CO_2-utsläpp 33 g/km. Passat-modellseriens komb. EU-snittförbrukn. 1,3–8,5 l/100 km, CO_2-utsläpp 29–199 g/km. De rekommenderade riktpriserna 29.8.2019 inkluderar leveranskostnader 600 €. Bilen på bilden är specialutrustad. Serviceavtal för Passat-modellerna från 30 €/mån. 3 års avtal, 15 000 km/år. Importör av Volkswagen-bilar i Finland är K Auto Oy.

Volkswagen T-Roc. Fast karaktär.

från 24 105 €

De eftertraktade T-Roc-modellerna finns till salu igen.

Eftertraktade T-Roc är en karaktärsfast och mångsidig SUV, som förutom körkomfort i toppklass även erbjuder otaliga funktioner som förbättrar körbarheten och säkerheten.
Välkommen att provköra.

Volkswagen

T-Roc 1,0 TSI 85 kW priset med CO_2-utsläpp 138 g/km. Modellernas blandade EU-förbrukning 5,4–8,2 l/100 km, CO_2-utsläpp 138–185 g/km (nya mätmetoden WLTP). Priset inkluderar leveranskostnader på 600 €. Bilen på bilden har specialutrustning.

bifa

Vikingagränd 7, Mariehamn
Öppet mån-fre 8-17, bilförsäljningen lör 11-15
Christoffer Perjus tfn 526 225 | Jonny Henriksson tfn 526 205 | Tony Saarinen tfn 526 201 | Denny Eriksson tfn 0457 313 5801

www.bifa.ax